

25. 5. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení

Problematika využitelnosti důkazů získaných v daňovém řízení v rámci trestního řízení představuje dlouhodobě diskutovanou otázku na pomezí daňového a trestního práva. V praxi orgánů činných v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“) není výjimečné, že daňová kontrola může vyústit v trestní stíhání. Zejména pak pokud jde o stanovení výše zkrácené daně. Tato praxe však naráží na limity vyplývající z judikatury Nejvyššího soudu České republiky, která zdůrazňuje autonomii trestního řízení a požadavek vlastního hodnocení důkazů.

Kde končí daňové doměření a začíná trestní odpovědnost?

Judikatura Nejvyššího soudu dlouhodobě zdůrazňuje, že není možné automaticky převádět závěry z daňového řízení do trestního. Klíčovým rozhodnutím v této oblasti je rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 1690/2016, v němž Nejvyšší soud výslovně uvedl:

„... důkazy provedené v daňovém řízení nelze bez dalšího zcela přejímat do trestního řízení a toliko na jejich podkladě není možné činit závěr o existenci či neexistenci trestní odpovědnosti obviněného za úmyslný trestný čin zkrácení daně ...“

Z toho důvodu nejsou OČTŘ vyjádřením správce daně o výši případného nedoplatku vázány. Pokud zároveň OČTŘ dojde ve věci k odlišnému závěru než správce daně, musí mít pro takový postup podložit náležitě provedenými důkazy řádně jej odůvodnit.

Současně platí i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 02. 2015, sp. zn. 8 Tdo 1049/2014, které vymezuje vztah mezi daňovým a trestním řízením. To zdůrazňuje, že rozhodnutí správce daně o daňové povinnosti není pro soud v řízení o trestném činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1 tr. závazné ani ve skutkových ani v právních otázkách. Posouzení daňové povinnosti, rozsahu zkrácení daně či případného vylákání daňové výhody totiž v trestním řízení tvoří součást otázky viny ve smyslu § 9 odst. 1 trestního řádu.^[1]

Soud proto nemůže bez dalšího odkázat na závěry správce daně bez toho, aniž by jeho závěry přezkoumal po skutkové stránce. Zabývat se musí rovněž jeho správností a odůvodněností v něm učiněných právních názorů na rozhodnou daňověprávní otázku, a to především z hlediska uplatněné obhajoby.

Zásada volného hodnocení důkazů

Tento judikaturní závěr reflektuje základní princip trestního řízení, jímž je zásada volného hodnocení důkazů.^[2] Podle ní musí trestní soud důkazy hodnotit samostatně, v jejich vzájemných souvislostech a v kontextu celé věci. Použitelnost důkazů mezi daňovým a trestním řízením ovšem nelze obecně vyloučit. Je v pořádku za podmínky, že se pouze nepřeveze hotový závěr.^[3]

S ohledem na to je vhodné věnovat zvýšenou pozornost výslechu obviněného a výslechu svědka. Kromě toho, že výslech obviněného patří mezi důkazní prostředky trestního řízení, současně je i

prostředkem jeho vlastní obhajoby. Může v něm uvádět i nepravdu.[4]

Daňové a trestní řízení sledují odlišné cíle

Daňový řád v ustanovení § 93 odst. 1.[5] pracuje s koncepčně podobnými důkazními prostředky jako § 89 odst. 2 trestního řádu[6]. Do vzájemné využitelnosti důkazních prostředků však vstupuje rozdílná funkce a smysl obou řízení.

Právě i Nejvyšší soud zdůrazňuje rozdílné cíle i procesní standardy daňového a trestního řízení. Daňové řízení sleduje fiskální cíl (správné stanovení a vybrání daně), zatímco trestní řízení směřuje k posouzení trestní odpovědnosti konkrétní osoby; důkazní standard v trestním řízení („bez důvodných pochybností“) je přísnější než v řízení daňovém. Stejně tak důkazní břemeno je (většinou) obrácené. Zatímco v trestním řízení jsou to OČTŘ, které tvrdí a prokazují, v daňovém řízení je to prakticky vždy daňový subjekt, kterého tíží břemena tvrzení a důkazní.

Z toho plyne, že OČTŘ nejsou vázány rozhodnutím správce daně o doměření daně ani jeho závěry o výši daňového nedoplatku, výše doměřené daně a výše zkrácené daně zjištěné v trestním řízení se mohou lišit a důkazy provedené v daňovém řízení musí být v trestním řízení znovu procesně provedeny a samostatně hodnoceny.

Pokud soudy obou stupňů „bez dalšího“ akceptují závěry správce daně, aniž by provedly vlastní dokazování, kriticky se vypořádaly s jednotlivými důkazy a formulovaly vlastní skutkové a právní závěry, dopouštějí se tak porušení zásady spravedlivého procesu a zásady volného hodnocení důkazů.

Závěr

Díky úzké provázanosti trestního řízení ohledně trestných činů daňových s řízením daňovým je vhodné, aby důkazy získané z řízení daňového byly použitelné i v řízení trestním a naopak. Je ovšem třeba reflektovat odlišnou povahu obou řízení, když základní princip zjišťování skutkového stavu daňového řízení je založen na zjištění s „převahou pravděpodobnosti“, zatímco v trestním řízení musí být vina prokázána „bez důvodných pochybností“. Judikatura Nejvyššího soudu České republiky jednoznačně potvrzuje, že trestní řízení je autonomní vůči řízení daňovému.

Automatické převzetí závěrů správce daně bez vlastního odůvodnění tak představuje ze strany soudů závažné pochybení, které může vést ke zrušení napadeného rozhodnutí. OČTŘ jsou povinny zkoumat skutkový stav nezávisle a v souladu s principy trestního práva, zejména se zásadou presumpce nevinu a požadavkem prokázání viny bez důvodných pochybností.

Mgr. Martin Prachař
Mgr. Tereza Krausová

[Martiník advokátní kancelář, s.r.o.](http://www.martinik.cz)

Uruguayská 380/17

120 00 Praha 2 - Vinohrady

Tel.: +420 773 706 807

E-mail: pavel@martinik.legal

---

[1] Srov. rozhodnutí č. 27/1979 a č. 20/2002-III. Sb. rozh. tr.

[2] Ustanovení § 2 odst. 6 zákona č. [141/1961](#) Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád).

[3] Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 1. 2020, sp. zn. 3 Tdo 1453/2019.

[4] Srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 Afs 19/2009-57.

[5] „Jako důkazních prostředků lze užít všech podkladů, jimiž lze zjistit skutečný stav věci a ověřit skutečnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně a které nejsou získány v rozporu s právním předpisem, a to i těch, které byly získány před zahájením řízení. Jde zejména o tvrzení daňového subjektu, listiny, znalecké posudky, svědecké výpovědi a ohledání věci“

[6] „Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Každá ze stran může důkaz vyhledat, předložit nebo jeho provedení navrhnout. Skutečnost, že důkaz nevyhledal nebo nevyžádal orgán činný v trestním řízení, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.“

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)